

‘FEM ESPORT... FEM ARXIUS’: PROJECTE DE RECUPERACIÓ, ACCÉS I DIFUSIÓ DELS ARXIUS D’ENTITATS ESPORTIVES A CATALUNYA

Enric Cobo i Barri / Fina Solà i Gasset

1. Context geopolític i arxivístic de Catalunya.

Catalunya, situada al sud-oest del continent europeu i al nord-est de la península Ibèrica, té una superfície aproximada de 32.000 km² i una població de més de 7.500.000 d’habitants. Forma una comunitat autònoma dins d’Espanya, amb una institució de govern pròpia, la Generalitat de Catalunya. Catalunya, com tots els pobles i nacionalitats, és fruit d’un conjunt de condicionaments històrics i geogràfics que li han donat una entitat pròpia posseïdora d’un notable tresor de cultura. Aquest patrimoni cultural és un testimoni viu del seu passat i com a tal va lligat a la seva història i als seus esdeveniments. Les etapes d’aquest passat històric són, per tant, l’explicació i el condicionament del patrimoni cultural català, del qual forma una part molt essencial el seu patrimoni documental.

El passat de Catalunya és molt ric culturalment, tenint un conjunt de cultures que configuren el nostre present. Podem parlar d’assentaments d’íbers (laietans, ausetans, ilergets, cossetans, etc) també que fou una possessió de l’imperi romà i que va passar a mans dels gots i els alans el segle V. Els musulmans la van conquerir el 712, però en van ser expulsats de la riba nord del Llobregat a finals del mateix segle i el començament del següent amb el suport de Carlemany. Amb el temps, els comtes francs van convertir Catalunya en un domini independent i es van confederar el 1137 amb la Corona d’Aragó, acabant la conquesta dels territoris musulmans de Catalunya el 1154. La Corona d’Aragó es va unir a la Corona de Castella el 1476 i va conservar les seves institucions autònomes de govern fins a l’acabament de la Guerra de Successió Espanyola el 1714, uns anys després del seu desmembrament per la cessió al Regne de França del comtat del Rosselló i part del de la Cerdanya. El 1978, va recuperar autonomia i es va constituir com a comunitat autònoma del Regne d’Espanya. El Parlament de Catalunya, recollint el sentiment i la voluntat de la ciutadania de Catalunya, ha definit Catalunya com a nació d’una manera àmpliament majoritària en el Preàmbul de l’Estatut d’autonomia.

En quan a l’apartat que ens pertoca, com és el patrimoni documental, l’any 1985 es va aprovar la Llei 6/1985, del 26 d’abril, d’arxius, primer referent de normalització del Sistema d’Arxius a Catalunya. Posteriorment, l’any 2001, es va actualitzar la normativa i s’aprovà per unanimitat la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d’arxius i documents que ha esdevingut el referent normatiu els darrers anys en matèria d’arxius i gestió documental a Catalunya.

En aquest context, s’ha d’entendre el Sistema d’Arxius de Catalunya com el conjunt d’òrgans de l’administració i d’arxius que, amb normes i procediments, garanteixen, d’acord amb els seus valors, la gestió, la conservació, la protecció, la difusió de la documentació de Catalunya, i l’accés a aquesta documentació. Formant part del Sistema d’Arxius de Catalunya els arxius a què fa referència l’article 20 de la Llei, l’òrgan del Departament de Cultura que tingui assignades les funcions (Direcció General d’Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni / Subdirecció General d’Arxius i Museus), el Consell Nacional d’Arxius i la Comissió Nacional d’Accés, Avaluació i Tria Documental.

El model preveu disposar d’un Sistema que incorpori una xarxa d’arxius amb un Arxiu Nacional, 41 arxius comarcals i arxius municipals en els municipis de més de 10.000 habitants. Òbviament, el sistema incorpora altres arxius, públics i privats, que són part fonamental del mateix i que resten expressats en l’article 20 de la Llei d’arxius i documents:

- a) L'Arxiu de la Corona d'Aragó.
- b) Els arxius de la Generalitat de Catalunya.
- c) Els arxius de les diputacions provincials i els dels municipis de més de deu mil habitants.
- d) Els arxius de les universitats.
- e) L'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona.
- f) Els arxius històrics provincials.
- g) Els arxius diocesans i capitulars de l'església catòlica.

Aquest serien els 3 nivells d'arxius públics que han de donar la cobertura a nivell nacional, comarcal i local al patrimoni documental de Catalunya sens perjudici d'aquelles accions dels arxius d'altres institucions, públiques o privades, com són diputacions, universitats, església, associacions, etc. sempre que compleixin amb els requisits dels Sistema d'Arxius de Catalunya i garanteixin la conservació, tractament accés i difusió del patrimoni documental.

2. Introducció.

En aquest context arxivístic, i atesa l'evolució del Sistema d'Arxius de Catalunya, s'han anat tractant fons públics i privats de tota tipologia. No obstant, s'han detectat alguns 'tipus de fons' que per la seva idiosincràsia han quedat exposats més a les consideracions i interessos dels propietaris que al valor patrimonial que demostren. El cas dels fons d'entitats o associacions esportives és un clar exemple, ja que no ha estat objecte d'interès per moltes de les entitats esportives donant com a resultats un fons documentals poc tractats i amb problemes d'accés pels ciutadans. I aquest fet en una societat, la catalana, amb una llarga tradició en el món de l'esport, representa un dificultat i, alhora, un repte pel Sistema d'Arxius.

I amb la missió de normalitzar aquesta situació el Projecte 'Fem Esport...Fem Arxiu' combina una acció sobre el patrimoni documental dipositat en els arxius catalans, els fons de les entitats i clubs esportius i la participació ciutadana. L'objectiu principal és sensibilitzar als clubs esportius del valor del seu patrimoni i facilitar l'acció de recuperar, conservar i donar a conèixer la història de l'esport a Catalunya, a través dels arxius.

Un dels elements més remarcables del projecte és la visió de recuperació i accessibilitat del patrimoni de les entitats esportives d'un país per mitjà d'una acció coordinada entre els diferents agents esportius i arxivístics. És a dir, més enllà d'una acció des dels arxius, és una acció des de les federacions i institucions esportives cap als clubs o entitats per tal que es sensibilitzin respecte la preservació del seu patrimoni i utilitzen els instruments que el Sistema d'Arxius de Catalunya posa a la seva disposició amb referències de Sistema i concrecions a nivell nacional, comarcal, municipal i de suport a través d'altres institucions com les diputacions.

D'altra banda, el projecte que us volem presentar, no és una novetat en el món de l'arxivística però sí que és un pas endavant a la capacitat que els arxius podem arribar a tenir en la preservació de la nostra memòria col·lectiva.

Els agents que ens han motivat a desenvolupar el Projecte 'Fem Esport...Fem Arxiu', podríem dir que han estat principalment l'interès en la protecció del patrimoni documental català, en el compliment de la legislació en matèria d'arxius de Catalunya, en el seguiment dels criteris del Consell Internacional d'Arxius, en les sinèrgies entre l'esport i la capacitat d'associacionisme que queda palesa en el gran nombre de clubs esportius a Catalunya (podem parlar de més de 14.000 clubs esportius registrats, dels quals uns 3.000 amb més

de 40 anys d'antiguitat com a club o entitat i més de 600.000 llicències), en la proximitat dels arxivers catalans a la Secció Internacional d'Arxius d'Esports (ICA/SPO) del Consell Internacional d'Arxius¹ en el què la seva missió principal és la de promoure la salvaguarda i l'ús dels arxius i documents vinculats en el món de l'esport, col·laborant a fer-lo visible i fomentant la investigació esportiva. Tot això ha suposat una motivació que considerem que serà un valor afegit en un futur i en el seu desenvolupament.

FEM ESPORT,.....
.....FEM ARXIU

El Projecte implica tant els fons documentals que ja estan dipositats als arxius catalans com als fons i arxius d'entitats esportives que estan 'a l'ombra' en les seus d'aquestes institucions i requereixen una acció decidida i professional per recuperar i posar a l'abast de la societat el patrimoni documental com a essència de la pròpia memòria de cada institució o club esportiu.

Tanmateix, hi ha un element que volem deixar clar i és que no estem promovent la creació d'arxius temàtics sinó ans al contrari. Volem promoure que els fons de les entitats privades vinculades a l'esport (clubs esportius, associacions esportives, gimnàs privats, etc) tinguin la possibilitat de ser dipositats (els documents que generen i han generat) en arxius públics i molt especialment en arxius municipals i arxius comarcals (i en els de les quatre diputacions, si s'escau) que disposen del personal i dels instruments adients per poder-lo conservar i fer-lo accessible. El Sistema d'Arxius de Catalunya preveu perfectament desenvolupar un projecte sobre uns arxius d'una determinada 'activitat', com l'esportiva, i relacionar-los, tal com fixa el propi Sistema, amb aquells arxius públics més propers per garantir el màxim de garanties d'accés pels ciutadans. És a dir, com hem vist anteriorment, Catalunya disposa d'una xarxa d'arxius públics amb la missió de conservar, tractar, fer accessible i difondre el patrimoni documental sigui quina sigui l'activitat del productor. I en aquesta lògica, el Projecte 'Fem Esport...Fem Arxius' és un clar exemple d'una acció integral a tota Catalunya i a totes les entitats esportives històriques, i que permetrà als ciutadans i institucions (culturals, esportives, educatives, universitàries, etc.) accedir a aquest patrimoni documental al seu municipi, a la seva comarca o al seu país en funció de la rellevància de la pròpia entitat.

3. Model de col·laboració entre administracions: línia d'acció coordinada.

Per la magnitud del projecte i per la diversitat territorial de les diferents entitats esportives i arxius afectats, s'ha impulsat un conveni de col·laboració entre el Departament de Cultura, el

Departament de la Presidència, les diputacions provincials de Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida i el Consell Internacional d'Arxius per a la recuperació, conservació i accés del patrimoni documental vinculat al món de l'esport en el marc del projecte 'Fem Esport...Fem Arxiu'. Per tant, és objecte d'aquest conveni fixar el marc de col·laboració entre el Departament de Cultura, a través de la Subdirecció General d'Arxius i Museus de la Direcció General d'Arxius, Biblioteques i Museus, i el Departament de Presidència, a través de la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya, i les quatre diputacions catalanes, amb el Consell Internacional d'Arxius en el desenvolupament d'un projecte de recuperació dels arxius del món de l'esport.

És inqüestionable i, un valor afegit, el fet de considerar que aquesta col·laboració mútua pot ser en molts aspectes valuosa i eficaç. A més, es considera que resta justificada la formalització d'un conveni que estableixi la col·laboració i coordinació que permeti avançar cap a objectius comuns, evitant duplicitat d'actuacions i economitzant recursos.

Principis essencials de la col·laboració. El projecte es basa en uns principis essencials que són un valor tant per les institucions que l'impulsaran o donaran suport com per la preservació, accés i difusió del patrimoni documental. En aquesta vessant, podem destacar els següents valors:

- Catalunya és un país amb una forta tradició en els moviments associatius en tots els àmbits, aspecte que ha generat una xarxa associativa molt rellevant en tots els àmbits i que ha facilitat, a partir dels seus fons documentals, un coneixement precís dels mateixos.
- Les activitats esportives, professionals i amateurs, han estat present en la història de Catalunya, fent de la nostra societat un referent a nivell internacional. No només en un nivell professional, sinó també en clau amateur i amb una bagatge força important.
- Aquesta tradició d'esport i associacionisme queda recollida en els diferents arxius catalans que tenen dipositats innumerables fons d'entitats esportives i documents vinculats al món de l'esport.
- La majoria d'arxius que configuren el Sistema d'Arxius de Catalunya, disposen de fons d'entitats i clubs esportius o documents relacionats amb el món de l'esport.
- S'ha conjugat històricament les activitats esportives amb la capacitat d'associacionisme de la societat catalana amb més de 14.000 clubs esportius. Dels quals, en una primera anàlisi, més de 3.000 clubs poden tenir més de 40 anys d'antiguitat, aspecte que el projecte acabarà concretant.
- La legislació en matèria d'arxius de Catalunya, seguint els criteris del Consell Internacional d'Arxius, proposa el criteri de principi de procedència per determinar que els fons documentals no es disgreguin i siguin conservats en els arxius públics més propers al lloc on van ser creats per tal de garantir-ne la conservació, tractament, accés i difusió a llarg termini.
- Tant els estatuts dels clubs esportius com la llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents, preveuen determinades polítiques de preservació del patrimoni documental d'aquestes entitats, públiques i privades.

- El Consell Internacional d'Arxius (International Council of Archives, ICA) és un organisme internacional de caràcter no governamental que promou l'ús, el desenvolupament i la conservació del patrimoni arxivístic mundial mitjançant la cooperació dels seus membres en un marc de col·laboració amb la UNESCO juntament amb la qual fomenta l'estudi intel·lectual de tots els aspectes de l'activitat arxivística, el desenvolupament de les institucions arxivístiques i la millora de l'accés als fons continguts en arxius.
- Des d'una perspectiva internacional l'ICA, mitjançant la Secció Internacional d'Arxius d'Esports (ICA/SPO), promou la preservació i salvaguarda dels arxius d'esports a tot el món, cooperant amb organitzacions esportives.
- Entre els objectius de l'ICA/SPO hi ha el desenvolupament del directori mundial dels organismes que contenen arxius vinculats al món de l'esport i la seva difusió per motivar-ne la investigació.
- Tant des de la Secretaria General de l'Esport, com des de les conselleries de Presidència i de Cultura de la Generalitat de Catalunya, com des de les presidències de les quatre diputacions catalanes hi ha un interès en salvaguardar el patrimoni documental vinculat al món de l'esport català.

Funcions i responsabilitats. La complexitat del conveni rau en la diversitat d'agents que intervindran. Per aquest motiu, és fonamental fixar quines funcions i responsabilitats tindran els diferents agents tant en el disseny com en la implementació del projecte.

- El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya té les competències en arxius en l'àmbit català i li correspon entre altres funcions establir programes d'actuació arxivística.
- La política arxivística del Departament de Cultura mitjançant la Subdirecció General d'Arxius i Museus contempla, en l'eix d'acció de foment de la recerca, obrir línies de cooperació amb altres institucions afins, i, en l'eix d'actuació que té per objecte promoure la projecció internacional de l'arxivística catalana, el desenvolupament de polítiques de cooperació internacionals a l'entorn de la gestió, conservació i difusió dels fons documentals, amb l'objecte de preservar i conservar el patrimoni documental, facilitar l'accés dels ciutadans a la informació i documentació i col·laborar sobre la difusió de la història i la defensa del patrimoni documental mitjançant projectes transversals.
- La Secretaria General de l'Esport desenvolupa les competències exclusives de la Generalitat de Catalunya en el camp de l'esport i del lleure, d'acord amb l'article 134 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i és l'òrgan de direcció de l'Administració esportiva de la Generalitat de Catalunya, adscrita al Departament de la Presidència, que té assignades les competències en matèria esportiva.
- Entre les funcions de la Secretaria General de l'Esport, hi ha la de promocionar les actuacions encaminades a fer que l'esport federat es projecti en el context de l'esport internacional. Així com, el suport i la promoció de la divulgació esportiva del teixit associatiu, que refermi l'esport com part important de la cultura de Catalunya.

- El Consell Internacional d'Arxius és una entitat amb projecció internacional, i mitjançant la Secció Internacional d'Arxius d'Esports -ICA/SPO-, promou la preservació i salvaguarda dels arxius d'esports a tot el món, cooperant amb organitzacions esportives. És un referent que reforça la necessitat de disposar d'una política de preservació del patrimoni documental en l'àmbit de l'esport que garanteixi l'accés a la informació i documentació.
- Els Arxius generals de les quatre diputacions catalanes, en tant que adscrits al Sistema d'Arxius de Catalunya, tenen dipositada documentació relacionada amb el món de l'esport i, per tant, possibles receptors i promotors de la conscienciació de la necessitat de preservar aquesta memòria esportiva.
- Els Serveis d'esports de les quatre diputacions catalanes, col·laboren en la divulgació esportiva catalana i són coneixedors de la realitat esportiva en els municipis catalans.

Accions

- Del Departament de Cultura i mitjançant la Subdirecció General d'Arxius i Museus:
 - Aportar la informació existent sobre el Cens d'Arxius de Catalunya en relació als fons documentals relacionats amb entitats esportives dipositats als arxius catalans.
 - Elaborar un sistema d'informació que permeti relacionar les entitats esportives amb els possibles arxius públics receptors de la documentació.
 - Promoure l'inventari dels fons històrics de les entitats esportives catalanes.
 - Promoure l'ingrés en els arxius públics de l'esmentada documentació, amb l'objectiu de garantir la conservació, el tractament, la descripció, l'accés i la difusió del patrimoni documental català vinculat amb el món de l'esport.
- Del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, mitjançant la Secretaria General de l'Esport:
 - Aportar la informació del Registre d'Entitats Esportives.
 - Identificar les entitats esportives de caràcter històric.
 - Donar a conèixer el projecte "Fem Esport...Fem Arxiu" al conjunt d'entitats esportives de Catalunya.
 - Promoure l'ingrés en els arxius públics de la documentació de les esmentades entitats, amb l'objectiu de garantir la conservació, el tractament, la descripció, l'accés i la difusió del patrimoni documental català vinculat amb el món de l'esport.
- De les Diputacions Provincials catalanes:
 - Impulsar el projecte "Fem Esport...Fem Arxiu" en els municipis, els organismes i les entitats de tot el seu àmbit territorial.
 - Promoure l'inventari dels fons històrics de les entitats esportives catalanes.
 - Col·laborar en la identificació de les entitats esportives del seu àmbit territorial.

- Promoure l'ingrés en els arxius públics de la documentació de les esmentades entitats, amb l'objectiu de garantir la conservació, el tractament, la descripció, l'accés i la difusió del patrimoni documental català vinculat amb el món de l'esport.
- Del Consell Internacional d'Arxius, a través de la Secció Internacional d'Arxius d'Esports, ICA/SPO:
 - Fer el seguiment del projecte promovent la salvaguarda i l'ús dels arxius i documents vinculats al món de l'esport.
 - Col·laborar en la difusió del projecte "Fem Esport..Fem Arxiu" en jornades, congressos i seminaris i tallers i web de l'ICA/SPO.
 - Fer conèixer al públic en general la necessitat de preservar els arxius de les associacions i clubs privats esportius, especificant el cas català.
 - Incorporar en el directori mundial d'institucions i entitats que contenen documentació vinculada a l'esport i que està elaborant l'ICA/SPO, als arxius públics que disposen de documentació de clubs esportius catalans.

El Departament de Cultura, a través de la Subdirecció General d'Arxius i Museus i la Diputació de Barcelona, a través de la Secretaria General, col·laboraran en desenvolupar un mapa d'actuació dels principals objectius del projecte.

Finalment, remarcar que es constituirà una Comissió de Seguiment formada per un representant designat per cadascuna de les parts signants d'aquest conveni. Aquesta comissió de seguiment serà l'òrgan de potenciació, seguiment i avaluació de les accions derivades d'aquest conveni. Aquesta Comissió haurà de:

- Supervisar el desenvolupament del conveni i fer-ne el seguiment.
- Dissenyar i potenciar les activitats a realitzar en el marc del conveni i del projecte.
- Avaluar les accions realitzades en el marc del conveni i del projecte.
- Elaborar, proposar i activar els possibles convenis o acords específics necessaris d'acord amb el programa d'activitats que les parts es proposin impulsar.
- Resoldre les incidències que es puguin produir en execució del projecte.

4. Descripció del projecte "Fem Esport...Fem Arxius".

'Fem Esport...Fem Arxiu' és un projecte que combina el patrimoni documental dipositat en els arxius públics catalans i la participació ciutadana amb l'objectiu de recollir, conservar i donar a conèixer la història de l'esport a Catalunya. La memòria de l'esport és el conjunt de fotografies, cartes, documents textuais, plànols, plaques de vidre estereoscòpiques, etc. que es troben a les nostres cases, a les nostres famílies, als despatxos, a les empreses, als nostres clubs, a les nostres associacions esportives i en els arxius formant part de la història privada i col·lectiva de Catalunya.

Més enllà de la documentació pròpia de les entitats esportives, el projecte pretén sensibilitzar a la societat i als ciutadans, especialment, de la importància de conservar i difondre la documentació vinculada a les activitats esportives. Per tant, són d'especial interès els documents conservats pels propis esportistes, periodistes, metges, fotògrafs,

socis de clubs i qualsevol persona susceptible de tenir documentació vinculada al món de l'esport.

La idea de recuperar aquest patrimoni va sorgir poc després de la reunió de la Secció provisional d'arxius d'esports (ICA/SPO) fa més d'una dècada, i que va comportar una reflexió a un conjunt de professionals de l'arxivística catalana sobre l'estat del patrimoni documental fruit de l'associacionisme esportiu català. Catalunya, com bé sabeu, és i ha estat històricament una societat amb una forta tradició en els moviments associatius en tots els àmbits.

Les activitats esportives professionals i amateurs han estat presents en la història de Catalunya, fent del nostre país un referent a nivell internacional i aquesta important tradició esportiva queda recollida i documentada en els diferents arxius catalans que tenen dipositats innumerables fons d'entitats esportives i de documents vinculats al món de l'esport, com poden ser uns jocs olímpics.

Tots els pobles de Catalunya (petits i grans), tenen alguna entitat esportiva, que en alguns casos són centenàries i que han sobreviscut a diferents períodes de la nostra història i que no disposen d'un espai adequat. Per tot això, un dels objectius del projecte és poder oferir als clubs i entitats esportives un espai condicionat en un arxiu públic que garanteixi una conservació adient i un accés a la informació a la pròpia entitat, a la ciutadania i al conjunt de la societat.

Catalunya, disposa d'un conjunt important d'arxius públics que vinculats als municipis poden oferir la possibilitat de conservar la documentació en un ambient confortable i perdurable. Un exemple recent, és el de l'organització del fons documentals del Club Atlètic Vic, per part d'un equip d'arxiviers de manera voluntària i que una vegada finalitzada la tasca, proposaren la seva transferència als arxius propers territorialment. Aquesta acció va suposar una conservació adient de la documentació del club i per tant de la memòria del club. L'Assemblea General de socis del CAVIC, decidí que la documentació anterior a l'any 2000 fos custodiada per l'Arxiu Comarcal d'Osona, que disposa del personal adient i especialitzat i uns dipòsits que n'asseguren la conservació i l'accés a la informació.

A Catalunya s'ha analitzat els fons de l'esport des de diferents vessants com queda palès en algunes publicacions nacionals i internacionals.

Objectius del projecte

- Conscienciar als centres esportius, associacions, clubs i a particulars de la importància de conservar i donar accés al patrimoni documental que forma part de la història de l'esport i del nostre país.

- Identificar el conjunt de fons documentals dipositats en els arxius catalans i en aquelles entitats vinculades amb el món de l'esport.
- Dissenyar una sèrie d'accions de descobriment, recollida i recuperació del patrimoni 'a l'ombra' a través de campanyes d'impacte social i associatiu. Les campanyes tenen l'objectiu de garantir la conservació i difusió del patrimoni documental oferint als ciutadans la possibilitat de dipositar la seva documentació en aquells arxius públics de proximitat.
- Dissenyar una exposició itinerant que expliqui amb un relat atractiu la història de l'esport a través dels documents dels arxius i d'aquells recuperats de l'ombra. La mateixa exposició es pot elaborar virtual per tal de tenir-ne més abast.
- Organitzar una jornada – debat sobre el patrimoni esportiu amb l'objectiu de fixar els protocols necessaris per garantir que la documentació de les entitats esportives sigui conservada i es difongui com a part essencial per entendre l'evolució de l'esport. Aquesta jornada incorporaria socis internacionals com l'ICA/SPO i altres nacionals com Generalitat de Catalunya (Departament de Cultura, Secretaria General Esport), Diputació de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, universitats i entitats esportives.

5. Calendari del projecte.

El calendari d'execució del projecte té una dimensió temporal bianual:

a) 1a Fase. Aquesta fase implica els 3 primers objectius:

- Conscienciar als centres esportius, associacions, clubs i particulars. Elaborar un document de difusió en el què expliqui el projecte i que a través de les xarxes culturals, associatives i esportives es pugui difondre amb l'objectiu de generar un coneixement del projecte i sensibilitzar als titulars d'aquesta documentació de la necessitat de conservar-la, tractar-la i difondre-la.
- Identificar el conjunt de fons documentals dipositats en els arxius catalans i entitats. A través del cens d'arxius i altres estratègies de recerca de fons documentals s'elaborarà una relació de centres o particulars que tinguin fons i/o documents relacionats amb el món de l'esport.
- Dissenyar una sèrie d'accions de descobriment, recollida i recuperació del patrimoni 'a l'ombra'. A partir dels 2 instruments / accions anteriors, planificar una estratègia de proximitat que posi en contacte els diferents agents implicats a nivell local, comarcal i nacional. Per exemple:
 - Nacional. Fons de la Federació Catalana de Futbol.
 - Comarcal. Fons Club Atlètic Vic. Arxiu comarcal d'Osona.
 - Municipal. Fons Jocs Olímpics Barcelona 92. Ajuntament de Barcelona.

b) 2a Fase. Implica els 2 darrers objectius:

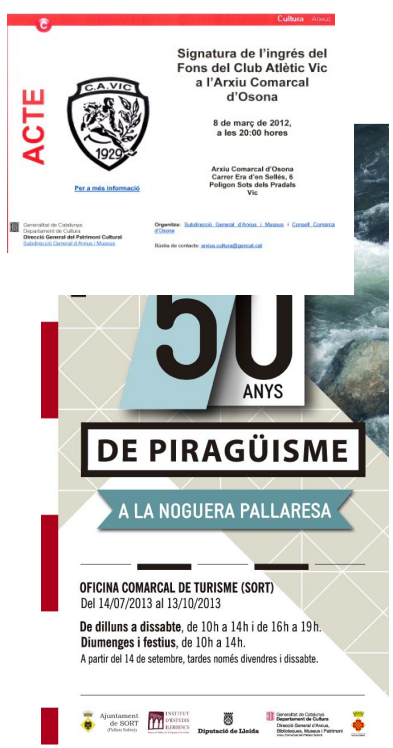
- Dissenyar una exposició itinerant. Aquesta exposició hauria de produir dos tipus de producte:
 - un exposició de mitjà format que permeti una itinerància per municipis i institucions.
 - una versió virtual.
- Organitzar una jornada sobre la història de l'esport a través del patrimoni documental català.

6. Conclusions.

Els arxius són una de les fonts primàries i primordials d'informació per a preservar la memòria històrica i tenen atribuïda, entre altres, la funció de promoció de la recerca. La tradició d'esport i associacionisme queda recollida en els diferents arxius catalans que tenen dipositats fons d'entitats esportives i documents vinculats al món de l'esport. I aquest projecte n'és una motivació a la salvaguarda d'aquest meravellós passat, present i futur de la nostra societat.

En aquest sentit, 'Fem Esport...Fem Arxiu' pretén ser un projecte de recuperació del patrimoni documental de les entitats esportives i d'aquell 'a l'ombra' que tenen els particulars (esportistes, periodistes, metges, etc.) i que són una veritable font d'informació de la història de l'esport català. Tanmateix, com succeeix amb la resta de patrimoni documental, no té sentit una recuperació sense una política d'accés i difusió i per aquest motiu el projecte té la missió de recuperar i difondre el patrimoni documental tant d'entitats i clubs esportius com de les persones vinculades al món de l'esport.

La memòria de l'esport català té en els documents la seva essència i la preservació d'aquest patrimoni documental és una obligació dels arxius públics catalans. Tanmateix, és important remarcar que més enllà de construir arxius temàtics, el Sistema d'Arxius de Catalunya preveu una estructura arxivística coherent amb la distribució territorial dels arxius públics.

A l'esquerra, cartell de l'exposició del 50è aniversari del Piragüisme del Noguera Pallaresa amb documentació dipositada a l'Arxiu comarcal del Pallars Sobirà. A la dreta, ingrés comarcal d'Osona del fons del Club Atlètic Vic creat l'any 1920.

El Projecte 'Fem Esport...Fem Arxiu' vol fer accessibles els fons documentals vinculats al món de l'esport en aquell context en el qual han estat creats. Per tant, cal

respectar fermament el compromís respecte la procedència dels documents i la seva ubicació en un municipi, comarca o país sempre que es garanteixin les condicions de conservació, accés i difusió que proporciona un arxiu.

Bibliografia

ALBERCH FUGUERAS, Ramon (1997). "Els arxius olímpics, patrimoni de la ciutat". *L'Avenç*. n. 213, p.72

BOSSMAN, Françoise (2011). "Le partenariat française pour la sauvegarde et la mise en valeur des archives du sport ". *Comma: Internacional Journal on Archives*. n. 2009-2, p. 73-80.

BOSSMAN, Françoise (2011). "Les fonds des institutions sportives françaises". *Comma: Internacional Journal on Archives*. n. 2009-2, p. 123-146.

PUJADES MARTI, Xavier / SANTACANA TORRES, Carlos (2012). "Prensa, deporte y cultura de masas. El papel del periodismo especializado en la expansión social del deporte en Cataluña hasta la guerra civil 1890-1936)". *Historia y Comunicación Social: Comunicación y Deporte*. Vol. 17

SJÖBLOM, Kenth , SOLA GASSET, Fina, OREFICE, Isabella (2011). "Introduction conditions for sports archives". *Comma: Internacional Journal on Archives*. n. 2009-2, p. 5-18.

SJÖBLOM, Kenth (2011). "Sports archives Internationally – a development with risks and challenges ?". *Comma: Internacional Journal on Archives*. n. 2009-2, p. 19-26

SOLA GASSET, Fina (2012). "Els arxius d'Esports: de la Secció Internacional d'Arxius al fons documental del Club Atlètic Vic. La cursa per l'organització dels arxius d'esports". *Lligall: Revista Catalana d'Arxivística*. n.33-34, p. 107-125

SOLA GASSET, Fina (2011). "Los archivos de los Juegos Olímpicos de Barcelona'92". *Comma: Internacional Journal on Archives*. n. 2009-2, p. 41-48.

Notas

¹ La Secció internacional d'Arxius d'esports, ICA/SPO va portar a terme la seva reunió anual l'any 2006 a la ciutat de Barcelona en la que participaren moltes de les institucions i entitats catalanes (Subdirecció general d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Barcelona, Museu Marítim de Barcelona, Associació d'Arxivers de Catalunya i la Fundació Barcelona Olímpica, s.a.)